

Η παράδοση της Ελληνικής γυναικείας φορεσιάς

[Πολιτισμός / Λαογραφία-Παράδοση](#)

Μια ιδιαίτερα σημαντική έκθεση για την εξέλιξη του ελληνικού γυναικείου ενδύματος από τον 18ο αιώνα μέχρι τις αρχές του 20ού παρουσιάζει από τις 8 Μαΐου το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα στο Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος».

Η έκθεση με τίτλο «Αχνάρια Μεγαλοπρέπειας. Μια νέα ματιά στην παράδοση της Ελληνικής γυναικείας φορεσιάς» συγκεντρώνει πάνω από 40 αυθεντικά χαρακτηριστικά ελληνικά ενδύματα από τον 18ο έως τις αρχές του 20ού αιώνα. Πρωτοπαρουσιάστηκε στο «Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου» τον Φεβρουάριο του 2014 -με αφορμή τα είκοσι χρόνια λειτουργίας του αλλά και τα σαράντα χρόνια λειτουργίας του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος- στη μνήμη της Κούλας Λαιμού.

*Νυφική φορεσιά
Κύμη, Εύβοια. 18ος αιώνας.*

Η έκθεση επικεντρώνεται στην εξέλιξη των τοπικών φορεσιών του ελλαδικού χώρου γύρω στο 18ο αι., εντοπίζοντας κατάλοιπα ενδυματολογικών σχημάτων μιας περιόδου με ελάχιστες σχετικές πληροφορίες. Τα σχήματα αυτά αποτέλεσαν τη βάση για ό,τι επρόκειτο να ακολουθήσει στα μέσα του 19ου αι., όταν με τα ρομαντικά κινήματα αποκρυσταλλώθηκαν οι τοπικές φορεσιές στην Ελλάδα, την Ευρώπη και αλλού.

Αφετηρία της έκθεσης αποτελούν δύο τύποι ενδυμάτων, το φόρεμα της Κάσου - Καρπάθου και το πολύπτυχο, ριχτό φόρεμα της Κρήτης που φαίνεται πως διαμορφώθηκε κυρίως στην Ιταλία στους χρόνους της Αναγέννησης. Τα ενδύματα αυτά αποτέλεσαν τη βάση για τις φορεσιές του Αιγαιοπελαγίτικου χώρου.

*Νυφικό φόρεμα της Ασπασίας Κινγκ
Αθήνα, Αττική, 1830.*

Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης μία σειρά από «πουκάμισα» που εισάγουν στη «δαλματική», ένδυμα που αποτέλεσε τη βάση των υπόλοιπων ελληνικών ενδυμάτων. Μεταξύ άλλων παρουσιάζονται φορεσιές της Σκοπέλου, της Κύμης, του Τρίκερι, της Σκύρου, της Αστυπάλαιας, των Ψαρών και των Σπετσών και παράλληλα ενδυματολογικά σύνολα από το Καστελλόριζο, την Κάρπαθο, το Γιδά, το Σουφλί και το Στεφανοβίκι. Η «δαλματική», λόγω της απλής της γραμμής,

συμπληρώθηκε σε όλα τα Βαλκάνια από μια σειρά από ενδύματα το ένα επάνω στο άλλο κατά τη μακρά διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας. Έτσι πάνω από το βασικό αγροτικό βυζαντινό ένδυμα όπως αυτό εξελίχθηκε μετά τη Ρωμαϊκή περίοδο εντοπίζονται διάφορα αστικά πανωφόρια, αντερί καβάδια, καφτάνια, ντουλαμάδες, σαγιάδες, πιρπιρί και τζουμπέδες.

Στην ενότητα αυτή, εκτός από μεμονωμένα δείγματα, παρουσιάζονται και σπάνιες φορεσιές από τα Γιάννενα, τον Πύργο και την Αθήνα. Έτσι, ανάμεσα στα εκθέματα ξεχωρίζουν το πλούσια κεντημένο κοστούμι από την Αστυπάλεια, το ένδυμα από το Στεφανοβίκι της Θεσσαλίας που χαρακτηρίζεται από τον εκπληκτικό συνδυασμό υφασμάτων, χρωμάτων και κοσμημάτων, το πολυτελές και χρυσοποίκιλτο φόρεμα από τα Γιάννενα καθώς επίσης και υπέροχα κοστούμια, που σπάνια εκτίθενται, από την Κύμη Ευβοίας και τα Ψαρά.

*Ενδυμασία κυρίας επί των τιμών της βασίλισσας Όλγας
Αθήνα, Αττική. Μέσα 19ου αιώνα.*

Σε ξεχωριστή ενότητα της έκθεσης τέλος, παρουσιάζονται οι φορεσιές της Αυλής. Πρόκειται για τις ενδυμασίες που εισήγαγαν η βασίλισσα Αμαλία (1837) και στη συνέχεια η βασίλισσα Όλγα (1867) οι οποίες επηρέασαν τις αστικές αλλά και τις αγροτικές ενδυμασίες στον ελλαδικό χώρο. Τα ενδύματα αυτά αναδεικνύουν την αλληλεπίδραση της δυτικής αισθητικής με την ελληνική.

Η συλλογή των ενδυμάτων που εκτίθενται στην έκθεση «Αχνάρια Μεγαλοπρέπειας. Μια νέα ματιά στην παράδοση της Ελληνικής γυναικείας φορεσιάς» αποτελεί μέρος της συλλογής του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος, εκτός από δύο (το φόρεμα της Κάσου - Καρπάθου και το πολύπτυχο, ριχτό φόρεμα της Κρήτης) που προέρχονται από τη συλλογή του Μουσείου Μπενάκη και παρουσιάζονται για

πρώτη φορά. Οι κούκλες είναι από τη συλλογή του Λυκείου των Ελληνίδων.

Την επιμέλεια της έκθεσης έχει αναλάβει η σκηνογράφος-ενδυματολόγος και πρόεδρος του ΠΛΙ Ιωάννα Παπαντωνίου και τη σκηνογραφική επιμέλεια ο Σταμάτης Ζάννος.

*Φαιλόνιο λινόμπάμπακο, κεντημένο με πολύχρωμα μετάξια
Κρήτη. Τέλη 18ου αιώνα.*

«Κοντογούνι» από τούρκικο «αντερί» για τη φορεσιά «Αμαλία»
Πελοπόννησος, Μέσα 19ου αιώνα.

*Γυναικείες φορεσιές
Σίφνος, Κυκλάδες. Τέλη 18ου αιώνα.*

Αστική γυναικεία φορεσιά
Πύργος Ηλείας, Πελοπόννησος. Μέσα-τέλη 19ου αιώνα.

Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος», Πειραιώς 254, Ταύρος (τηλ. 212 2540000, www.hellenic-cosmos.gr). Ημέρες και ώρες λειτουργίας της έκθεσης: Δευτέρα-Πέμπτη: 09:00-13:30, Παρασκευή 09:00-20:00, Σάββατο 11:00-16:00, Κυριακή 10:00-18:00.

<http://bit.ly/1rYKG3z>